

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-11-30
Besvaras senast
2017-12-13 kl. 12.00

Till socialminister Annika Strandhäll (S)

2017/18:363 Könstympling

I flera länder i företrädesvis Nordafrika och Mellanöstern förekommer olika former av könstympling. Unicef uppskattar att mer än 200 miljoner flickor och kvinnor i dag lever med någon form av könstympling. Av dessa beräknas 44 miljoner vara under 15 år.

Könstympte kvinnor kan till följd av det barbariska ingreppet ha stora besvär, såsom svårigheter med ett normalt samliv, den dagliga hygien, förlossningskomplikationer, svåra psykiska följsjukdomar och posttraumatisk stress.

Sverige har en förhållandevis stor invandring från länder där sedvänjan praktiseras. Flera tusen flickor har de senaste åren kommit från Somalia och Eritrea och beviljats uppehållstillstånd i Sverige. Socialstyrelsen beräknade förra året att nästan 40 000 kvinnor i Sverige är könstympte, av dessa är 7 000 under 18 år. De flesta anses ha genomgått ingreppet innan de kom till Sverige. I Sverige ska nolltolerans mot könstympling råda. Könstympling är sedan 1982 förbjudet enligt svensk lag. Två personer har sedan dess dömts för brottet, och ett nittiotal fall har polisanmälts.

Jag har under flera års tid motionerat om behovet av att både kartlägga omfattningen av könstympling hos kvinnor i Sverige och att utöka stödet och informationen till kvinnor som är i riskzonen. Information om lagstiftningen för könstympling kan förmedlas till nyanlända exempelvis i samband med introduktion, sfi-undervisning och på familjecentraler.

Frågeställningen om i vilken skala könstympling förekommer i Sverige har omgett av viss debatt och kontrovers. Det är därför glädjande att konstatera att socialministern har gett ett uppdrag till Socialstyrelsen att inventera pågående insatser och se över vilka stödbehov som finns hos flickor och kvinnor som är i riskzonen för könstympling. Socialstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram förslag inom områdena socialtjänst, elevhälsa samt hälso- och sjukvård som ska ingå i en handlingsplan mot könstympling av flickor och kvinnor.

I dag kommer vården i kontakt med flertalet av dessa kvinnor, och det finns möjlighet för en könstymptad kvinna att genomgå en enklare operation som kallas deinfibulering. Därigenom kan man minska de smärtor och den infektionsrisk som könstympte kvinnor lider av. Det är viktigt att kunskap

om detta förmedlas till kvinnor som kommer från länder där könsstympning är en vanlig företeelse. Men många landsting och deras personal behöver mer kunskap om och undervisning i hur man ska hantera personer som kommer med besvär som är relaterade till könsstympning. Det är därför angeläget att en likvärdig vård och behandling kan etableras i hela landet för att bättre åtgärda problemet.

Jag vill i detta sammanhang höra om det skulle vara möjligt att Socialstyrelsen ser över frågan om att införa ett intyg som familjer som vill skydda sina döttrar vid resor till hemlandet skulle kunna uppvisa för sin släkt/klan. Tanken är att svensk lag klarläggs. Det kan finnas fall där släktingar, till exempel en flickas föräldrar, inte vill att övergreppet ska ske, samtidigt som omgivningen i hemlandet sätter press på att flickan ska könsstympas för att bevara släktens heder. Ofta sker det när familjen reser till hemlandet, då slakten/klanen på plats tar över ansvaret och bestämmer över familjen.

Ett sådant hälsointyg har enligt uppgift använts i Frankrike. Det utfärdas som ett skyddsdokument för flickan och hennes föräldrar, så att de kan visa att de kan dömas för brott om flickan skulle könsstympas. Intyget skulle kunna utfärdas av exempelvis en skolsköterska/skolläkare och tydligt ange vad som gäller enligt svensk lag och att en dom kan avkunnas även om brottet begåtts utanför Sveriges gränser.

Med anledning av det ovan anförda vill jag ställa följande fråga till socialminister Annika Strandhäll:

Anser socialministern att det är möjligt att ge Socialstyrelsen ett tilläggsuppdrag för att se över frågan om införandet av ett hälsointyg för flickor som löper risk att utsättas för könsstympning?

.....

Désirée Pethrus (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders